

Nr 44.

Ankom till riksdagens kansli den 27 februari 1940 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av gjorda framställningar om anslag till central torpedverkstad.

(1:a avd.)

1:o) **Central torpedverkstad.** I propositionen nr 2 angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40 har Kungl. Maj:t (punkt 4, sid. 105—107 av det vid propositionen såsom bilaga 14 fogade statsrådsprotokollet över försvarsärenden) föreslagit riksdagen att till central torpedverkstad å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40 såsom kapitalinvestering i fonden för förslag till statsverket anvisa ett reservationsanslag av 3,000,000 kronor.

Behovet av torpeder för den svenska krigsmakten har alltsedan 1910 tillgodosetts genom tillverkning vid en under torped- och mindepartementet vid Karlskrona örlogsvarv lydande torpedfabrik.

I särskild skrivelse den 14 oktober 1939 har nu marinförvaltningen framhållit, att vissa olägenheter såväl av militär art som ock med avseende å tillverkningskapaciteten och möjligheten att anordna inskjutningar vidlådde den nuvarande torpedverkstaden. Marinförvaltningen har med hänsyn härtill ansett sig böra framlägga ett förslag om uppförande av en ny torpedverkstad å annan plats inom landet. Förslaget innebär, att, därest en sådan verkstad komme till utförande, den nuvarande torpedtillverkningen vid Karlskrona örlogsvarv skulle kunna avvecklas och för densamma avsedda anläggningar utnyttjas för andra ändamål inom varvet.

Det förslag, som av marinförvaltningen framlagts, grundar sig på vissa delvis med biträde av representant för rikskommissionen för ekonomisk försvarsberedskap verkställda utredningar. Olika alternativ till verkstadens förläggning och anordnande hava därvid undersökts. Det av marinförvaltningen förordade alternativet har under hänsynstagande till vissa av chefen för försvarsstaben gjorda erinringar kostnadsberäknats till 5,960,000 kronor, därav för markförvärv och iordningställande av verkstadsanläggning samt skyddsrum och uppförandet av bostäder beräknats 4,770,000 kronor, för anskaffande av verkstadsinventarier m. m. 950,000 kronor och för luftvärnsutrustning 240,000 kronor. Kostnadsökningen i fråga om marinens personalstater åter har efter tillverkningens omläggning beräknats till omkring 100,000 kronor för år.

Med hänsyn till nödvändigheten av att frågan om anskaffning av torpedammunition under fred och krig löses så snart som möjligt har marinförvaltningen hemställt, att åtgärder för realiserande av det föreliggande försla-

get måtte få vidtagas så fort riksdagen därtill givit sitt samtycke. Underhandlingar om markförvärv och byggnadsritningars uppgörande borde, enligt marinförvaltningen, ske redan under innevarande budgetår, så att byggnadsverksamheten kunde igångsättas så snart erforderliga medel härför ställts till ämbetsverkets förfogande. För markförvärv, ritningars uppgörande och påbörjande av byggnadsverksamheten till den del, som kunde hinna utföras under innevarande budgetår, beräknade marinförvaltningen ett belopp av 3,000,000 kronor erforderligt. Under förutsättning att uppförandet av byggnaderna kunde påbörjas under loppet av vintern 1939—1940 beräknades anläggningen i sin helhet kunna vara avslutad under nästföljande budgetår, varför resterande medel, 2,960,000 kronor, erfordrades under budgetåret 1940/41.

I avgivet utlåtande har chefen för försvarsstaben tillstyrkt det av marinförvaltningen framlagda förslaget.

Departementschefen har i ärendet anfört följande.

För egen del finner jag de av marinförvaltningen anförda skälen för anläggande av en ny central torpedverkstad vara av den bärande art, att jag anser mig böra förorda, att åtgärder härför snarast möjligt vidtagas. Det av marinförvaltningen framlagda förslaget synes såväl beträffande valet av plats för anläggningen som i fråga om dess omfattning och utformande vara väl motiverat, varför detsamma torde i huvudsak böra läggas till grund för anläggningens utförande. Mot de av marinförvaltningen verkställda kostnadsberäkningarna läser intet vara att erinra. På sätt marinförvaltningen föreslagit synas medel för de åtgärder, som äro att hänföra till markförvärv samt till uppförande av byggnader och skyddsrum, tillhoppa 4,780,000 kronor, böra anvisas under kapitalbudgeten, varemot övriga kostnader, tillhoppa 1,180,000 kronor, böra redovisas över driftbudgeten.

Då det ur försvarsberedskapssynpunkt framstår såsom en angelägenhet av vikt, att den föreslagna centrala torpedverkstaden snarast möjligt kan tagas i bruk, anser jag mig böra tillstyrka, att medel redan under innevarande budgetår ställas till förfogande för anläggningens påbörjande. Mot storleken av det av marinförvaltningen härutinnan äskade beloppet, 3,000,000 kronor, har jag icke något att erinra. Beloppet torde med hänsyn till sitt ändamål böra anvisas under fonden för förlag till statsverket.

I fråga om bestridandet av övriga för anläggningens färdigställande nödvändiga kostnader, 2,960,000 kronor, har jag framlagt förslag i samband med frågan om reglerandet av utgifterna under fjärde huvudtiteln samt å kapitalbudgeten under försvarsväsendets fastighetsfond för budgetåret 1940/41.

Utskottet.

Utskottet, som avlagt besök vid den nuvarande torpedverkstaden vid Karlskrona örlogsvarv, har funnit bärande skäl tala för den gjorda framställningen om anläggande av en ny central torpedverkstad och tillstyrker, att densamma kommer till utförande i huvudsaklig överensstämmelse med det av marinförvaltningen framlagda förslaget. Mot den verkställda kostnadsberäkningen har utskottet intet att erinra. Utskottet tillstyrker alltså, att för anläggningens påbörjande anvisas å tilläggsstat för innevarande budgetår ett anslag av 3,000,000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Central torpedverkstad* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40 såsom kapitalinvestering i fonden för förslag till statsverket anvisa ett reservationsanslag av 3,000,000 kronor.

2:o) **Byggnader för central torpedverkstad.** I propositionen nr 1 angående statsverkets tillstånd och behov för budgetåret 1940/41 har Kungl. Maj:t (kapitalbudgeten, bilaga 3, punkt 23, sid. 39 och 40 av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över försvarsärenden) föreslagit riksdagen att till byggnader för central torpedverkstad för budgetåret 1940/41 såsom kapitalinvestering i försvarsväsendets fastighetsfond anvisa ett reservationsanslag av 1,780,000 kronor.

Av det för anläggande av en ny central torpedverkstad erforderliga beloppet, 5,960,000 kronor, har departementschefen föreslagit, att 3,000,000 kronor anvisas å tilläggsstat för innevarande budgetår, 1,180,000 kronor under fjärde huvudtiteln för nästa budgetår samt 1,780,000 kronor å kapitalbudgeten för sistnämnda budgetår.

Under hänvisning till vad utskottet under föregående punkt anfört får utskottet med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förevarande förslag hemställa,

Utskottet.

att riksdagen må till *Byggnader för central torpedverkstad* för budgetåret 1940/41 såsom kapitalinvestering i försvarsväsendets fastighetsfond anvisa ett reservationsanslag av 1,780,000 kronor.

Stockholm den 27 februari 1940.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS RÅSTOCK.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Gustafsson* i Benestad, *Nilsson* i Malmö, *Johansson* i Fredrikslund, *Asplund*, *Nilsson* i Landeryd, *Andersson* i Fältenborg, *Ström* i Lidköping, *Lindström*, *Carlström*, *Larsson* i Varberg, *von Heland* och *Andersson* i Rixö; samt

från andra kammaren: herrar *Råstock*, *Jansson* i Falun, *Magnusson* i Skövde, *Svensson*, *Andersson* i Prästbol, *Ward*, *Isacsson*, *Persson* i Tidaholm, *Hansson* i Rubbestad, *Lundberg*, *Wallentheim* och *Bergvall*.